

Et mindretal i Ophavsretsudvalget, bestående af repræsentanter fra Kasetteudvalget (nu Samrådet for Ophavsret), har i betænkning nr. 962/1982 foreslået, at tvangslicensordningen i den gældende lovs § 47 ændres til en aftalelicens. Mindretallet henviser bl.a. til den gældende lovs § 22, der indeholder en aftalelicens for radio- og tv-udsendelse af litterære og kunstneriske værker.

Et flertal i udvalget finder det betænkeligt at gennemføre en aftalelicensbestemmelse på dette område. Flertallet henviser til, at en omdannelse af lovens § 47 til en aftalelicens vil medføre, at de udøvende kunstnere og fonogramproducenterne får mulighed for at hindre offentlig fremførelse af deres fremførelser mv., herunder nedlægge et kollektivt forbud mod fx radioudsendelse. Dette forekommer flertallet betænkeligt i betragtning af, at en blokade fra disse rettighedsgruppers side vil være mere følelig for radiofonier end en tilsvarende blokade fra ophavsmændenes side, hvor der eksisterer et stort repertoire af frie værker. Der eksisterer ikke et tilsvarende repertoire af frie lydindspilninger.

Under høringen har forslaget om aftalelicens fået støtte fra Kasetteudvalget (nu Samrådet for Ophavsret), Gramex og Fællesrådet for Udøvende Kunstnere. Gramex finder, at alene en aftalelicens vil sikre de berettigede et sådant »rimeligt vederlag«, som er omtalt i Romkonventionens art. 12. Endelig finder Gramex, at der bør gælde en ubegrænset eneret for så vidt angår digitale radioudsendelser. Danmarks Radio finder ikke, at der bør gives særlige regler for sådanne udsendelser.

Kulturministeriet kan tiltræde udvalgsflertallets indstilling om, at den gældende generelle licensordning på dette område bør bevares. Ministeriet finder, at den eksisterende ordning, hvor vederlagets størrelse i tilfælde af uenighed kan fastsættes af Tvangslicensnævnet (Ophavsretslicensnævnet), repræsenterer en i forhold til begge parter rimelig afbalanceret løsning.

På denne baggrund samt efter drøftelse med de andre nordiske lande må ministeriet være af den opfattelse, at bestemmelsen i den gældende lovs § 47 på nuværende tidspunkt ikke bør omdannes til en aftalelicens, men bevares som en tvangslicens.

For så vidt angår spørgsmålet om digitale radioudsendelser skal Kulturministeriet bemærke, at denne tekniske udsendelsesmulighed ikke efter det for ministeriet oplyste anvendes i Danmark. Der synes derfor på nuværende tidspunkt ikke at foreligge noget behov for særlige bestemmelser herom. Ministeriet finder det derfor mest hensigtsmæssigt at afvente den internationale udvikling, inden der tages stilling

til spørgsmålet om en eventuel ubegrænset eneret for så vidt angår digital udsendelsesvirksomhed.

De i lovforslagets §§ 47 og 49 foreslåede fælles bestemmelser om tvangslicens finder også anvendelse for så vidt angår vederlagskravet efter § 68, stk. 2, jf. henvisningerne i de nævnte bestemmelser til § 68.

Efter forslaget til stk. 2, 2. pkt., kan vederlagskravet kun gøres gældende gennem en af kulturministeren godkendt fællesorganisation, som omfatter såvel udøvende kunstnere som fremstillere af lydoptagelser. Denne fællesorganisation er i dag Gramex, der blev stiftet i 1963 med henblik på forvaltning af rettighederne efter den gældende lovs § 47. Efter Gramex' driftsregulativ skal indtægterne deles ligeligt mellem de to rettighedsgrupper.

Da Gramex-ordningen synes at have fungeret tilfredsstillende i praksis, finder Kulturministeriet ikke, at det er nødvendigt at opretholde den hidtidige bestemmelse om, at de udøvende kunstners vederlagskrav også kan gøres gældende gennem lydframstilleren. Bestemmelsen i den gældende lovs § 47, stk. 1, 3. pkt., er derfor ikke gentaget i forslaget til § 68, stk. 2.

Det samme gælder for bestemmelsen i den gældende lovs § 47, stk. 1, 2. pkt., hvorefter udøvende kunstnere, som har samvirket ved fremførelsen, kun kan gøre vederlagskravet gældende i fællesskab.

Forslaget til § 68 har karakter af en indskrænkning af de rettigheder, der efter forslaget til §§ 65, stk. 2, og 66, stk. 1, er tillagt udøvende kunstnere og fremstillere af lydoptagelser. Det følger heraf, at henvisningerne i §§ 65 og 66 også finder anvendelse ved brug af lydoptagelser i radio og fjernsyn mv. i medfør af forslaget til § 68. Eksempelvis gælder det som følge af henvisningen i forslaget til § 65, stk. 4, til § 3, at reglerne om droit moral (kildeangivelse mv.) også skal respekteres, når der er tale om brug af lydoptagelser i radio og fjernsyn mv.

Til § 69

Til stk. 1 og 2

Efter den gældende lovs § 48, stk. 1, må en lydradio- eller fjernsynsudsendelse ikke uden radio- eller fjernsynsforetagendets samtykke udsendes af andre. Den må ej heller uden sådant samtykke affotografes eller optages på grammofonplade, bånd, film eller anden indretning, ved hjælp af hvilken den kan gengives, eller i erhvervsøjemed gøres tilgængelig for almenheden. Efter § 48, stk. 2, gælder der en 50-årig beskyttelse mod kopiering af udsendelser, der er blevet affotograferet eller optaget som anført i stk. 1. Beskyttelsestiden blev i 1985 udvidet fra 25 til 50 år.